

Tratatele Uniunii Europene

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
UNIUNEA EUROPEANĂ

[Legislație]

Tratatele Uniunii Europene / ed. îngrijită de Gabriela
Florescu. - București : Rosetti International, 2015

Index

ISBN 978-973-8270-54-1

I. Florescu, Gabriela (ed.)

341.24:341.217(4) UE(094)

Copyright © 2015 Editura ROSETTI International

TRATATELE UNIUNII EUROPENE

Toate drepturile asupra prezentei ediții sunt rezervate
Editurii ROSETTI International. Drepturile de distribuție aparțin în exclusivitate
Editurii ROSETTI International.

Redactor: Marian Florescu
Tehnoredactor: Carmen Dumitrescu

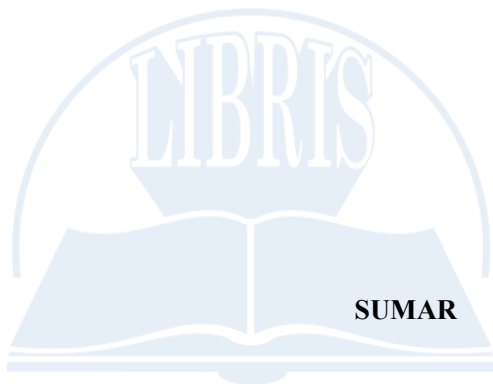
Editura ROSETTI INTERNATIONAL
București, Str. Ion Brezoianu nr. 9, ap. 6, sector 5
cod poștal: 050022
tel./fax: +04 021 314 77 81; 0726 178 175; 0724 305 413
e-mail: distributie@editurarosetti.ro
www.editurarosetti.ro

Tratatele Uniunii Europene

Ediție actualizată la 6 aprilie 2015
și îngrijită de
Judecător dr. **Gabriela Florescu**

SUMAR

TRATATUL PRIVIND UNIUNEA EUROPEANĂ	11
TRATATUL PRIVIND FUNCȚIONAREA UNIUNII EUROPENE	42
CARTA DREPTURILOR FUNDAMENTALE A UNIUNII EUROPENE.....	181
PROTOCOALE	218
Protocolul (nr. 1) privind rolul parlamentelor naționale în Uniunea Europeană	218
Protocolul (nr. 2) privind aplicarea principiilor subsidiarității și proporționalității	221
Protocolul (nr. 3) privind Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene.....	224
Protocolul (nr. 4) privind Statutul Sistemului European al Băncilor Centrale și al Băncii Centrale Europene	244
Protocolul (nr. 5) privind Statutul Băncii Europene de Investiții.....	264
Protocolul (nr. 6) privind stabilirea sediilor unor instituții și ale anumitor organe, oficii, agenții și servicii ale Uniunii Europene	276
Protocolul (nr. 7) privind privilegiile și imunitățile Uniunii Europene	277
Protocolul (nr. 8) cu privire la articolul 6 alineatul (2) din Tratatul privind Uniunea Europeană referitor la aderarea Uniunii la Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale	283
Protocolul (nr. 9) privind decizia Consiliului referitoare la punerea în aplicare a articolului 16 alineatul (4) din Tratatul privind Uniunea Europeană și a articolului 238 alineatul (2) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene între 1 noiembrie 2014 și 31 martie 2017, pe de o parte, și începând cu 1 aprilie 2017, pe de altă parte	284
Protocolul (nr. 10) privind cooperarea structurată permanentă stabilită prin articolul 42 din Tratatul privind Uniunea Europeană	285
Protocolul (nr. 11) privind articolul 42 din Tratatul privind Uniunea Europeană.....	287
Protocolul (nr. 12) privind procedura aplicabilă deficitelor excesive.....	288
Protocolul (nr. 13) privind criteriile de convergență	289
Protocolul (nr. 14) privind Eurogrupul.....	290

Protocolul (nr. 15) privind unele dispoziții referitoare la Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord.....	291
Protocolul (nr. 16) privind anumite dispoziții privind Danemarca	293
Protocolul (nr. 17) privind Danemarca.....	294
Protocolul (nr. 18) privind Franța.....	294
Protocolul (nr. 19) privind acquis-ul Schengen integrat în cadrul Uniunii Europene	294
Protocolul (nr. 20) privind aplicarea anumitor aspecte ale articolului 26 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene în Regatul Unit și în Irlanda.....	298
Protocolul (nr. 21) privind poziția Regatului Unit și a Irlandei cu privire la spațiul de libertate, securitate și justiție	299
Protocolul (nr. 22) privind poziția Danemarcei	302
Protocolul (nr. 23) privind relațiile externe ale statelor membre în ceea ce privește trecerea frontierelor externe.....	308
Protocolul (nr. 24) privind dreptul de azil pentru resortisanții statelor membre ale Uniunii Europene	308
Protocolul (nr. 25) privind exercitarea competențelor partajate.....	310
Protocolul (nr. 26) privind serviciile de interes general.....	310
Protocolul (nr. 27) privind piața internă și concurența	311
Protocolul (nr. 28) privind coeziunea economică, socială și teritorială.....	311
Protocolul (nr. 29) privind sistemul de radiodifuziune publică în statele membre.....	313
Protocolul (nr. 30) privind aplicarea Cartei drepturilor fundamentale a Uniunii Europene în Polonia și în Regatul Unit	313
Protocolul (nr. 31) privind importurile în Uniunea europeană de produse petroliere rafinate în Antilele Olandeze	315
Protocolul (nr. 32) privind dobândirea de bunuri imobile în Danemarca ...	317
Protocolul (nr. 33) privind articolul 157 din tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.....	318
Protocolul (nr. 34) privind regimul special care se aplică Groenlandei	318
Protocolul (nr. 35) privind articolul 40.3.3 din Constituția Irlandei	318
Protocolul (nr. 36) privind dispozițiile tranzitorii	319
Protocolul (nr. 37) referitor la consecințele financiare ale expirării Tratatului CECO și la Fondul de cercetare pentru cărbune și oțel	325
ANEXE	
Anexa I. Lista prevăzută la articolul 38 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.....	326
Anexa II. Țări și teritorii de peste mări cărora li se aplică dispozițiile părții a patra din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.....	329

DECLARAȚII	330
<i>A. Declarațiile cu privire la dispozițiile tratatelor</i>	
1. Declarația cu privire la Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene	330
2. Declarația cu privire la articolul 6 alineatul (2) din Tratatul privind Uniunea Europeană	330
3. Declarația cu privire la articolul 7a din Tratatul privind Uniunea Europeană	330
4. Declarația cu privire la componența Parlamentului European	331
5. Declarația cu privire la acordul politic al Consiliului European referitor la proiectul de decizie privind componența Parlamentului European	331
6. Declarația cu privire la articolul 9 B alineatele (5) și (6), la articolul 9 D alineatele (6) și (7) și la articolul 9 E din Tratatul privind Uniunea Europeană	331
7. Declarația cu privire la articolul 9 C alineatul (4) din Tratatul privind Uniunea Europeană și la articolul 205 alineatul (2) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene	331
8. Declarația cu privire la măsurile practice de adoptat la data intrării în vigoare a Tratatului de la Lisabona în ceea ce privește președinția Consiliului European și cea a Consiliului Afaceri Externe	333
9. Declarația cu privire la articolul 9 C alineatul (9) din Tratatul privind Uniunea Europeană referitor la decizia Consiliului European privind exercitarea președinției Consiliului	334
10. Declarația cu privire la articolul 9 D din Tratatul privind Uniunea Europeană	335
11. Declarația cu privire la articolul 9 D alineatele (6) și (7) din Tratatul privind Uniunea Europeană	335
12. Declarația cu privire la articolul 9 E din Tratatul privind Uniunea Europeană	336
13. Declarația cu privire la politica externă și de securitate comună	336
14. Declarația cu privire la politica externă și de securitate comună	336
15. Declarația cu privire la articolul 13a din Tratatul privind Uniunea Europeană	337
16. Declarația cu privire la articolul 53 alineatul (2) din Tratatul privind Uniunea Europeană	337
17. Declarația cu privire la supremație	337
18. Declarația cu privire la delimitarea competențelor	338
19. Declarația cu privire la articolul 3 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene	339
20. Declarația cu privire la articolul 16 B din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene	339

21. Declarația cu privire la protecția datelor cu caracter personal în domeniul cooperării judiciare în materie penală și al cooperării polițienești	339
22. Declarația cu privire la articolele 42 și 63a din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.....	339
23. Declarația cu privire la articolul 42 al doilea paragraf din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene	340
24. Declarația cu privire la personalitatea juridică a Uniunii Europene.....	340
25. Declarația cu privire la articolele 61 H și 188 K din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene	340
26. Declarația cu privire la neparticiparea unui stat membru la o măsură întemeiată pe partea a treia titlul IV din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.....	340
27. Declarația cu privire la articolul 69 D alineatul (1) al doilea paragraf din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.....	341
28. Declarația cu privire la articolul 78 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.....	341
29. Declarația cu privire la articolul 87 alineatul (2) litera (c) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.....	341
30. Declarația cu privire la articolul 104 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.....	341
31. Declarația cu privire la articolul 140 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.....	342
32. Declarația cu privire la articolul 152 alineatul (4) litera (c) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.....	343
33. Declarația cu privire la articolul 158 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.....	343
34. Declarația cu privire la articolul 163 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.....	343
35. Declarația cu privire la articolul 176 A din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.....	343
36. Declarația cu privire la articolul 188 N din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene privind negocierea și încheierea de către statele membre a unor acorduri internaționale privind spațiul de libertate, securitate și justiție	343
37. Declarația cu privire la articolul 188 R din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.....	344
38. Declarația cu privire la articolul 222 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene referitor la numărul de avocați generali ai Curții de Justiție.....	344
39. Declarația cu privire la articolul 249 B din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.....	344

40. Declarația cu privire la articolul 280 D din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.....	344
41. Declarația cu privire la articolul 308 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.....	345
42. Declarația cu privire la articolul 308 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.....	345
43. Declarația cu privire la articolul 311a alineatul (6) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene	345
<i>B. Declarațiile cu privire la protocoalele anexate tratatelor</i>	
44. Declarația cu privire la articolul 5 din Protocolul privind acquis-ul Schengen integrat în cadrul Uniunii Europene	346
45. Declarația cu privire la articolul 5 alineatul (2) din Protocolul privind acquis-ul Schengen integrat în cadrul Uniunii Europene	346
46. Declarația cu privire la articolul 5 alineatul (3) din Protocolul privind acquis-ul Schengen integrat în cadrul Uniunii Europene	346
47. Declarația cu privire la articolul 5 alineatele (3), (4) și (5) din Protocolul privind acquis ul Schengen integrat în cadrul Uniunii Europene	346
48. Declarația cu privire la Protocolul privind poziția Danemarcei	347
49. Declarația cu privire la Italia.....	347
50. Declarația cu privire la articolul 10 din Protocolul privind dispozițiile tranzitorii.....	348
<i>C. Declarațiile statelor membre</i>	
51. Declarația Regatului Belgiei cu privire la parlamentele naționale	348
52. Declarația Regatului Belgiei, a Republicii Bulgaria, a Republicii Federale Germania, a Republicii Elene, a Regatului Spaniei, a Republicii Italiene, a Republicii Cipru, a Republicii Lituania, a Marelui Ducat al Luxemburgului, a Republicii Ungare, a Republicii Malta, a Republicii Austria, a Republicii Portugheze, a României, a Republicii Slovenia și a Republicii Slovace, referitoare la simbolurile Uniunii Europene	349
53. Declarația Republicii Cehe cu privire la Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene.....	349
54. Declarația Republicii Federale Germania, a Irlandei, a Republicii Ungare, a Republicii Austria și a Regatului Suediei.....	350
55. Declarația Regatului Spaniei și a Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord.....	350
56. Declarația Irlandei cu privire la articolul 3 din Protocolul privind poziția Regatului Unit și a Irlandei referitor la spațiul de libertate, securitate și justiție.....	350
57. Declarația Republicii Italiene cu privire la compunerea Parlamentului European	350

58. Declarația Republicii Letonia, a Republicii Ungare și a Republicii Malta cu privire la ortografierea denumirii monedei unice în tratate ...	351
59. Declarația Regatului Țărilor de Jos cu privire la articolul 270a din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene	351
60. Declarația Regatului Țărilor de Jos cu privire la articolul 311 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene	351
61. Declarația Republicii Polone cu privire la Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene.....	352
62. Declarația Republicii Polone cu privire la Protocolul privind aplicarea Cartei drepturilor fundamentale a Uniunii Europene în Polonia și în Regatul Unit.....	352
63. Declarația Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord cu privire la definiția noțiunii „resortisanți”	352
64. Declarația Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord cu privire la dreptul de vot la alegerile parlamentare europene.....	352
65. Declarația Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord cu privire la articolul 61 H din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene	352

TABELE DE CORESPONDENȚĂ MENȚIONATE LA ARTICOLUL 5 DIN TRATATUL DE LA LISABONA

A. Tratatul privind Uniunea Europeană	353
B. Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.....	357

TRATATUL PRIVIND UNIUNEA EUROPEANĂ^[1]

CUPRINS	Art.
Preambul	
TITLUL I. Dispoziții comune	1-8
TITLUL II. Dispoziții privind principiile democratice	9-12
TITLUL III. Dispoziții privind instituțiile	13-19
TITLUL IV. Dispoziții privind formele de cooperare consolidată	20
TITLUL V. Dispoziții generale privind acțiunea externă a Uniunii și dispoziții speciale privind politica externă și de securitate comună	21-46
Capitolul 1. Dispoziții generale privind acțiunea externă a Uniunii	21-22
Capitolul 2. Dispoziții speciale privind politica externă și de securitate comună	23-46
<i>Secțiunea 1. Dispoziții comune</i>	23-41
<i>Secțiunea 2. Dispoziții privind politica de securitate și apărare comună</i>	42-46
TITLUL VI. Dispoziții finale	47-55

^[1] Versiune consolidată 2012, sursa: eur-lex.europa.eu

PREAMBUL

MAIESTATEA SA REGELE BELGIENILOR, MAIESTATEA SA REGINA DANEMARCEI, PREȘEDINTELE REPUBLICII FEDERALE GERMANIA, PREȘEDINTELE REPUBLICII ELENE, MAIESTATEA SA REGELE SPANIEI, PREȘEDINTELE REPUBLICII FRANCEZE, PREȘEDINTELE IRLANDEI, PREȘEDINTELE REPUBLICII ITALIENE, ALTEȚA SA REGALĂ MARELE DUCE DE LUXEMBURG, MAIESTATEA SA REGINA ȚĂRILOR DE JOS, PREȘEDINTELE REPUBLICII PORTUGHEZE, MAIESTATEA SA REGINA REGATULUI UNIT AL MARII BRITANII ȘI IRLANDEI DE NORD^[1],

DECIȘI să parcurgă o nouă etapă în procesul de integrare europeană inițiat prin constituirea Comunităților Europene,

INSPIRÂNDU-SE din moștenirea culturală, religioasă și umanistă a Europei, din care s-au dezvoltat valorile universale care constituie drepturile inviolabile și inalienabile ale persoanei, precum și libertatea, democrația, egalitatea și statul de drept,

REAMINTIND importanța istorică a sfârșitului divizării continentului european și necesitatea stabilirii unor baze solide pentru arhitectura Europei viitoare,

CONFIRMÂND atașamentul lor față de principiile libertății, democrației și respectării drepturilor omului și libertăților fundamentale, precum și ale statului de drept,

CONFIRMÂND atașamentul lor față de drepturile sociale fundamentale definite în Carta socială europeană, semnată la Torino, la 18 octombrie 1961, și în Carta comunitară a drepturilor sociale fundamentale ale lucrătorilor din 1989,

HOTĂRĂȚI să întărească solidaritatea dintre popoarele lor, respectând totodată istoria, cultura și tradițiile acestora,

HOTĂRĂȚI să consolideze caracterul democratic și eficacitatea funcționării instituțiilor, pentru a le permite acestora să-și îndeplinească mai bine, într-un cadru instituțional unic, misiunile care le sunt încredințate,

HOTĂRĂȚI să-și consolideze economiile naționale, să asigure convergența acestora, precum și să stabilească o uniune economică și monetară care presupune, conform dispozițiilor prezentului tratat și ale Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene, o monedă unică și stabilă,

^[1] Republica Bulgaria, Republica Cehă, Republica Estonia, Republica Cipru, Republica Letonia, Republica Lituania, Republica Ungară, Republica Malta, Republica Austria, Republica Polonă, România, Republica Slovenia, Republica Slovacă, Republica Finlanda și Regatul Suediei au devenit ulterior membre ale Uniunii Europene.

N. ed. Începând de la data de 1 iulie 2013 Republica Croația a devenit membră a Uniunii Europene și parte la Tratatul privind Uniunea Europeană.

DECIȘI să promoveze progresul economic și social al popoarelor lor, ținând seama de principiul dezvoltării durabile și în cadrul realizării pieței interne, al consolidării coeziunii și protecției mediului, precum și să pună în aplicare politici care asigură progrese concomitente în domeniul integrării economice și în celelalte domenii,

HOTĂRĂȚI să instituie o cetățenie comună pentru resortisanții țărilor lor,

HOTĂRĂȚI să pună în aplicare o politică externă și de securitate comună, inclusiv definirea treptată a unei politici de apărare comune, care ar putea conduce la o apărare comună, în conformitate cu dispozițiile articolului 42, consolidând astfel identitatea Europei și independența acesteia în vederea promovării păcii, securității și progresului în Europa și în întreaga lume,

HOTĂRĂȚI să faciliteze libera circulație a persoanelor, asigurând totodată siguranța și securitatea popoarelor lor, prin instaurarea unui spațiu de libertate, securitate și justiție în conformitate cu dispozițiile prezentului tratat și ale Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene,

HOTĂRĂȚI să continue procesul de creare a unei uniuni din ce în ce mai strânse între popoarele Europei, în care deciziile să fie luate cât mai aproape posibil de cetățeni, în conformitate cu principiul subsidiarității,

ÎN PERSPECTIVA etapelor următoare care vor trebui parcurse pentru ca integrarea europeană să progreseze,

AU DECIS să instituie o Uniune Europeană și, în acest sens, au desemnat drept plenipotențari:

(lista plenipotențiarilor nu este reprodusă)

CARE, după ce au făcut schimb de depline puteri, găsite în bună și cuvenită formă, convin cu privire la următoarele dispoziții:

TITLUL I DISPOZIȚII COMUNE

Articolul 1 (ex-articolul 1 TUE)^[1]

Prin prezentul tratat, ÎNALTELE PĂRȚI CONTRACTANTE instituie între ele o UNIUNE EUROPEANĂ, denumită în continuare „Uniune”, căreia statele membre îi atribuie competențe pentru realizarea obiectivelor lor comune.

Prezentul tratat marchează o nouă etapă în procesul de creare a unei uniuni tot mai profunde între popoarele Europei, în cadrul căreia deciziile se iau cu respectarea deplină a principiului transparenței și cât mai aproape cu putință de cetățeni.

Uniunea se întemeiază pe prezentul tratat și pe Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (denumite în continuare „tratatele”). Aceste

^[1] Această trimitere are caracter indicativ. Pentru informații detaliate, a se vedea tabelele de corespondență între vechea și noua numerotare a tratatelor.